

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

VII. tečaj.

V Gorici, 1887.

6. zvezek.

Življenje sv. očeta Leona XIII.

zlatomašnika.

(P. F. H.)

V. poglavje.

Žalostni in veseli dnevi.

V kratkih potezah smo v poprejšnjem poglavju naslikali delavnost Peruškega nadškofa Joahima Pečija. V naslednjih versticah hočemo pa ob kratkem pregledati ono dobo, katero zameremo v resnici zvati žalostno. Zato je naš višji pastir imel tudi le malo veselih, a mnogo žalostnih dni. Pa tudi ni družega pričakoval. Saj je naš Gospod Jezus svojim učencem vže naprej povedal, da jih bodo preganjali in zaničevali, ter jim rekel, da bodo ravno po tem spoznali, da so njegovi učenci. Če so preganjali Gospoda, preganjali bodo tudi njegove učence. To vse je dobro znal nadškof Joahim Peči, ko je nastopil težavno in odgovorno višjepastirsko službo. Če tudi preganjanje in žalostni dogodki niso ravno zadeli njegove osebe, vendar jih je občutil tako, kakor da zadenejo njega samega. Zadel so višjega poglavarja sv. katoliške cerkve, kateremu je bil iz serca vdan.

Novoizvoljeni papež Pij IX. je pri svojem nastopu dal podložnim raznih, rekel bi, preslobodnih postav in pravic. Tudi je pomilostil vse, ki so se bili pregrešili v političnih rečeh. Prebi-

vavci so zato navdušeno pozdravljali blagega moža povsod, kjer se je prikazal. Tudi v Perudži, gnjezdu nezadovoljnih, je bilo pomiloščenih mnogo rogoviležev, ki so se vdeležili vpora v letih 1831, 1843 in 1845. Le prezgodaj se je pokazala gerda nehvaležnost! Tudi ni manjkalo po vsem Laškem, zlasti po papeški državi, zapeljivcev, ki so podpihovali narod proti papežu in katoliški cerkvi ter delali za „zedinjeno Italijo“. Slobodne naredbe po državi so jim prišle pri njih zlobnem početju prav po godu. Osobito se je jel slabi sad kazati v Perudži. Saj so imela skrivna društva — prostozidarji — povsod svojih priveržencev. Leta 1847 je papež Pij IX. dovolil za svojo državo tudi jako slobodno postavo za časopise. Naenkrat so raznoverstni spisi, razširjajoči v gladki besedi nauke prostozidarstva, preplavili mesto in pokrajno. In ko se je leto 1847 pomikalo proti koncu, je bilo pripravljeno vse za vpor, ki se ima pričeti ob določenem času. Tudi najboljše postave in naredbe niso mogle več berzdati vpornih duhov.

Bistrogledni nadškof Peči je videl prepad. Ob obletnici nastopa novega papeža dne 16. junija je svaril svoje verne pred njim. Govoril je o načelih družbinskega življenja in o blagru, ki ga prinašajo za to in onostransko življenje. Ali njegove besede so padle vže na nerodovitna tla; vže poleti so se bili v Perudži začeli kazati nasledki naukov tajnih družeb. Enkrat se je nadškofu posrečilo pomiriti razburjene duhove. Necega dne so namreč hoteli papeževi vojaki nekega hudodelnika in rogovileža odvesti v ječo. Ne enkrat se na tergu „Grimani“, kjer so vojaki prijeli zločinca, na njegovo vpitje zbere velika množica ljudi. Hočejo ga vojakom iztergati iz rok ter osloboditi. Vojaki, razkačeni zaradi upora, potegnejo orožje, da napadejo množico. Ni manjkalo mnogo, in pričel bi se bil boj mej vojaki in meščani. Vender pride še ob pravem trenutku nadškof na kraj nemira. Spremljel ga je le njegov tajnik in pa strežaj. Nevstrašeno stopi proti razburjeni množici in jo opominja, naj se verne domov ter bode mirna. In res se mu posreči pomiriti razdraženo ljudstvo. Proti volji se vkloni plemeniti in častitljivi postavi in neboječnosti višjega pastirja razdražena strast meščanov.

Mej takimi in enakimi dogodki napoči leto 1848 žalostnega spomina. Dne 2. januarija se prične vpor v Milanu, 12. v Palermu in nekaj dni pozneje v Neapolju. Kmalu dojde vest, da so v Parizu zapodili s prestola kralja, in da je meseca marcija nastal upor tudi na Dunaji. Kaker blisek so te novosti prešinile

vso Italijo. Rogovileži so menili, da je sedaj čas zapoditi ptuje gospodarje z Laškega. Od vseh strani so vreli prostovoljci proti meji. Povsod so jih sprejemali navdušeno; takoisto tudi v Pernudži, kjer se jim je nad 600 prostovoljcev pridružilo.

Lahko si mislimo težavno stanje škofov in delegatov po papeževih deželah v teh okoliščinah. Tudi stanje nadškofa Pečija je prihajalo od dne do dne težavnejše. Njegovi sovražniki so delali na to, da izpodkopljejo veljavo nadškofa pri narodu, ki ga je ljubil in čislal kot svojega očeta. In res se jim posreči. Pač je moralo biti nadškofu bridko pri serci, videti, kako mnogi delajo na to, da bi narod temeljito spridili, vcepili mu v serce sovraštvo in zaničevanje do katoliške cerkve, duhovščine in cerkvenega življenja. V dosega tega namena so se posluževali raznih pripomočkov, recimo časopisov, gledaliških iger itd. — Ker so v papeških deželah gledališke igre nadzorovali višji dušni pastirji, dobi nadškof v postu prošnjo, naj dovoli v gledišči predstavo veseloigre „Le Tartuffe“ („Svetohlinec“), ki jo je spisal francoski pesnik Molière. Veseloigra je kazala v zbadljivi in zlobni besedi svetohlinca ter brila norce iz svetih reči. Igravcem je ponujala dokaj prilike smešiti sv. vero, duhovščino in sploh kerščanstvo. Premišljeno in zvito so sovražniki nastavili nadškofu zanjko, češ, če nadškof privoli igro, smejo ž njegovim privoljenjem zasramovati kerščanstvo in smešiti duhovščino, dà celo nadškofa samega; če jim pa igro prepove, imajo vzrok, da ščujejo meščane proti nadškofu. Nadškof je dobro znal za zanjko, pa se ni zmenil za-to; storil je le, kar mu je velela dolžnost, če ga zadene tudi najhuje. Odločno prepove brezbožno igro. Komaj je pretekla pičla ura, vže se pridervi pred palačo njegovo našuntana derhal mej vpitjem in razgrajanjem. Vsak trenotek se množi kričanje; dà iz mej množice se čujejo glasovi: „Proč sè škofom! — skozi okno ga verzite!“ Najprederznejši vlomijo v škofovo palačo, psujejo služabnike in razdirajo po sobanah hišno opravo. Kedo zna, kaj bi se bilo pripetilo, da sivolasi kanonik Paskuči, ki je pozneje postal pomožni škof, ni pregovoril nadškofa, naj se vmakne v semenišče. Sam pa je z mladeniško serčnostjo stopil pred razsajavce ter jih pričel svariti in opominjati, naj bodo mirni. Nihče se ni upal dotakniti sivolasega, častitljivega stárčka. Ostalo je le pri golem groženji. Razgrajavci so se razkropili in odšli togoté se in preklinjevaje. Pri vsem tem pa so načelniki rovarjev vendar le dosegli svoj namen; pripravili so meščane do očitnega

upora proti svojemu višjemu pastirju. Ti dogodki v Perudži so bili le odmev tega, kar se je godilo v Rimu. Meseca marca so morali jezuiti zapustiti Rim, kardinale in papeža pa so vporniki imeli kot jetnike.

Vest, da so dné 10. junija avstrijski vojaki poleg Vičence popolnoma potolkli in razkropili laške prostovoljce, da je pri Kustoci Radecki premagal Savojskega kralja Karola Aljberta, iztreznila je nekoliko razburjene duhove, — a le za malo časa. Novoimenovani papežev minister Rossi je s krepko roko prijel kermilo vlade, a malo mesecev potem je vže padel kot žrtev prostozidarjev (dne 15. nov.). Ta umor je bil sovražnikom novo znamenje vpora. Drugi dan napadejo papežev grad kvirinal, in 24. novembra zbežijo papež iz Rima. Papeževa okrožnica iz Gaete je odperla mnogim zaslepljenim oči ter storila velikanski vtisek na vse. Sovražnikom papeževim pa sedaj ni ostalo družega, kakor dalje iti po poti, ki so jo nastopili. Meseca januarija leta 1849 so sklicali narodno skupščino, ki je dne 9. feb. na kapitolu razglasila rimsko ljudovlado, kateri je bil na čelu Macini z dvema tovarišema.

Mej tem je bil v Perudži nadškof tudi priča žalostnega dogodka, ki po vsem svedoči vže omenjeno mišljenje prebivalcev. Ko so se v Rimu vodje vpornikov še pogajali s papežem o ustavi papeških dežel, pričeli so meščanje v Perudži podirati mestno terdnjavo. V malo dneh je bila razvalina. Ondotna posadka je brojila le malo mož; tudi ni imela potrebnega streliva. Radi tega se je morala prostovoljno vdati upornikom. Menili so, da je sedaj konec duhovskemu gospodstvu.

Ali po božji previdnosti je bila odložena le kratka doba slavi nove rimske ljudovlade ali republike. V konzistoriji so papež meseca aprila naznanili kardinalom, da so pozvali katoliške vlade, naj pripomorejo, da se zatare upor. Papeževe besede niso bile več glas vpijočega v puščavi. Le malo dni potem so vže francoski vojaki prišli v Čivitavekijo ter jeli oblegati Rim. Mej tem so tudi naši verli vojaki zopet do dobrega naklestili upornike pri Novari. S tem so zasedli papeške dežele. Vsa posadka je brojila nad 50.000 mož.

Vpornemu mestu Perudži se je bližal knez Lichtenstein s 4000 vojaki in 16 topovi. Gotovo bi bila mesto zadela zaslužena kazen, ke ne bi bil nadškof sè svojo zgovornostjo in previdnostjo posredoval in pregovoril meščane, naj se vdajo. Enako modro je

vmel tudi poveljnika Lichtensteina potolažiti, češ, ljudstvo je bilo po rogoviležih zapeljano. Te besede višjega pastirja so poveljniku zadostovale. Prizanesel je mestu. Za to dobroto pa je nadškof žel le nehvaležnost. Rogovileži, katerih slava je zahajala, černili so nadškofa, da je izdal narod. Bog zna, kaj bi se bilo pripetilo, ke bi ne bili ob pravem trenutku dospeli avstrijski vojaki v mesto. Ž njimi se je vernil mir. Namesto porušene terdnjave so čuli naši vojaki, da se vzderži mir in red. Prebivalci so jih sicer gerdo gledali kot „tujce“, — pa vzdržali so mir bolje kaker poprej terdnjava.

S tem se je za nekaj let zopet povernil ljubi mir v deželo. Nadškofu je bilo sedaj na skerbi, da po svojih močeh poravná škodo, ki jo je v njegovi čredi naredila strast, kaker smo slišali v poprejšnjem poglavji. Prišlo je za žalostnimi dnevi nekaj veselih, — če tudi le za malo časa.

Za te dobe doleti nadškofa Pečija od papeža tudi pomenljivo odlikovanje. Ko je imel namreč nadškof dovolj posla, da zmanjša vsaj nekoliko bedo, katero je v njegovi čredi napravila lakota, kaker smo vže omenili, dobi povelje od papeža, naj pride v Rim sredi meseca decembra. Skerb za vboge izroči svojemu bratu, sam se odpravi pa v Rim. Papež so poklicali nadškofa, da ga počaste za njegove zasluge za sv. cerkev z največo častjo v katoliški cerkvi. Dne 19. decembra l. 1853 ga imenujejo v tajnem konsistoriji za kardinala, — in dne 5. februarja l. 1854 je bil slovesno vmeščen na cerkev sv. Krizogona. Ta opravila so zaderževala kardinala delj časa v Rimu. Ker je hud potres mej tem po njegovi škofiji naredil mnogo škode, hiti domov. Prepove si pa slovesen sprejem in vkaže, naj v to namenjeni denar razdelé po potresu poškodovanim. Vkljub prepovedi se je zbrala brezštevilna množica pred mestom, da pozdravi novega kardinala, svojega nadškofa. Posebno je pa njegovo rojstno mesto Karpinetu slavilo ta veseli dogodek. — Leta 1857 so poslali papež Pij IX. kardinalu dragocen, zlat kelih za stolno cerkev. Kmalu potem so prišli sv. oče Pij IX. sami v Perudžo. Kardinal Peči jih je sprejel v Asizu v cerkvi sv. Klare ter potem spremil v Perudžo, kamer so dospeli dne 8. maja 1857. Od tod so šli papež v Loret, Bolonjo, Florenco in druga mesta. Povsod jih je narod navdušeno sprejemal. Dospevši nazaj v Folinjo spremil jih je kardinal Peči v Viterbo in od tod na lastno željo papeževo tudi v Rim. Nihče, ki je videl ta slavni in navdušeni

sprejem, bi si ne bil mogel misliti, da so blizo dnevi, ko bode ravno to ljudstvo kričalo: „Proč z njim! proč z njegovo vlado!“

Sovražniki sv. cerkve so vedno ruvali proti papežu in njegovi vladi ter kvarili ljudstvo z raznimi sredstvi. Seveda očitno tega niso povedali ljudstvu; rekli so le, da je treba osvoboditi Italijo „tujih gospodov“ — avstrijske vojske. Res se dogovorita sardinski kralj Viktor Emanuel in Napoleon III., da zapodita Avstrijance z Laškega. Naši vojaki od dveh strani napadeni leta 1859 so se morali vmekniti iz papeških pokrajin. Komaj so pa naši vojaki, prisiljeni po nekaterih nesrečnih bitkah, kaker pri Madženti, iz cerkvene države se vmeknili, vže je vstal vpor. Tudi v Perudži prevladajo vporniki ter postavijo začasno vlado, ki se je posebno odlikovala v sovraštvu do papeža in katoliške cerkve; saj so ji stali na čelu najhujši rogovileži iz leta 1831 in 1849.

Pač je bilo bitko pri serci nadškofu in kardinalu Pečiju videti, kako zaničujejo njegovi podložni svojega kralja in najvišjega poglavarja sv. cerkve, in kako se vničuje sad njegove mnogoletne in trudapolna delavnosti. Papeževa vojska sicer prihiti pred Perudžo in po kervavem boju se je moralo mesto vdati. Mesto je bilo sicer zopet papeževo, s e r c a prebivavcev pa so ostala sovražna ter čakala perve prilike, da se zopet vpro postavni vladi. Tudi kardinalov pastirski list, ki ga je vernim izdal 12. feb., govoreč o pomenu posvetne oblasti papeževe, je padel na nerodovitna tla.

Mej tem je bil primoran avstrijski cesar mir skleniti v Vilafranki ter odstopiti Lombardijo Viktorju Emanuelu, Garibaldi mu je pridobil pa Siciljsko kraljestvo in druge manjše državice. S tem je grozil papeškim deželam od juga in severa zemljelačen Sardinec. In res izda Viktor Emanuel (11. avg.) razglas, da bode zasedel Umbrijo in glavno mesto Perudžo, češ, „da vredi žalostne razmere po teh zapuščenih pokrajinah, da narodu prinese slobodo in pripomore, da zadobi veljavo volja naroda.“ Še tisti dan prestopijo mejo in dne 14. sept. so Sardinci vže pred Perudžo ter si osvoje mesto, če tudi so ga papeževi vojaki hrabro branili. Potem pa po svoje rogovilijo in plenijo po mestu. Mej tem zavpije iz maščevanja neki meščan, proti kateremu je moral kardinal ob neki priliki ostro postopati, da so v palači kardinalovi tudi skriti papeževi vojaki. Precej se Sardinci zaženo proti palači ter hočejo vrata vlomiti. Kardinal se je vmeknil v bližnjo misijonsko hišo; njegovega brata Jožefa bi bila pa kmalu smert doletela.

Slišati razbijanje po vratih hiti po stopnjicah dolu. Ko odpre vrata, nastavi mu vojak bodalo na persi, in prebodel bi ga bil, da mu ne prihiti ob pravem času general Pallavičini na pomoč. Potem so vojaki kardinalovo palačo do dobrega opleni, postelje, mize, omare in drugo hišno opravo so pometali skozi okna na terg, z vinom v kleti so se pa po noči dobro napili.

Lahko si mislimo, kako so žalili ti nemiri serce višjega pastirja, ki je vsem želel le najboljše. Nezvestoba mnogih do svojega kralja in papeža, zasramovanje sv. očeta, še bolj pa pogosto prelivanje kervi in pa razni zločini, ki se navadno gode ob takih prilikah, vse to mu je delalo britkosti. Rad bi bil dal in zgubil tudi vse svoje imetje, da bi bil mogel le odverniti marsikak dogodek. Posebno hudo pa vžali kardinala, ko zve, da je vojaško sodišče obsodilo nekega jako vestnega in verlega župnika na smert brez dokaza kake krivde, le iz golega sumničenja, da je strelal na vojake. Obdolžili so namreč omenjenega župnika Santija po imenu, da so ga videli z orožjem v roki. Ko kardinal zve to obsodbo, hiti k poveljniku ter ga prosi, naj vsaj z izveršitvijo počakajo ter dobro in natanko preiščejo zatožbo, ker pozna onega župnika kot jako vnetega in marljivega. Vsaka prošnja je bila brez uspeha. Drugi dan so vstrelili župnika na tergu pred terdnjavo. S kerščansko stanovitnostjo je korakal, obdan od vojakov, moleč na glas spokorne psalme, na morišče.

Tudi kardinala samega roparji papeških dežel obdolže, da dela nemir in spodkopuje red v deželi, ko je le nevstrašeno izpolnjeval svojo apostoljsko službo in dolžnost. Trije duhovni njegove škofije so podpisali spominico nesrečnega *Passaglia*, ki je terdil, da papež ne potrebuje posvetne oblasti. Kardinal jih kot vpornike proti svojemu pravemu glavarju papežu odstavi in kaznuje s cerkvenimi kaznimi. Zato ga gosposka pokliče pred sodbo kot rogovileža, ki se ne klanja postavam. Toda to malo skerbi kardinala; v tej zadevi ni poznal druge gosposke kaker rimskega papeža. Nova vlada si ne upa sè silo primorati ga, da bi šel pred sodbo, ker je videla, kako so meščanje, tudi slobodomiselni, nejevoljni, češ, to vender le ne gre, da bi nadškof in kardinal moral pred sodbo. Kardinal je sè svojim apostoljskim vedenjem prisilil novo vlado, da ga je spoštovala kot nevstrašnega, značajnega moža, ki se ne meni za nevarnost, ki mu preti. Imel je pred očmi le korist svoje črede. In res se je kardinal vselej oglasil, kedar je nova gosposka izdala kako postavo, ki

je bila krivična za katoliško cerkev, sè vso svojo veljavo. Dva-krat se je z možato in odkritoserčno besedo obrnil celo do kra-lja samega ter oporekal postavi, ki je zahtevala civilni zakon in odpravo samostanov. Če s tem tudi ni po vsem dosegel, kar je namerjaval, vender ni bila njegova beseda brez uspeha, ker so bili celó nasprotniki prisiljeni spoštovati vnetega, učenega, zares apostoljskega moža. Edina tolažba v teh razburjenih časih mu je bila zavest, da je po svoji previdnosti ohranil, koliker mu je bilo mogoče ohraniti pri novih razmerah.

S tem smo nekoliko popisali težave, s katerimi se je imel vojskovati kardinal v svoji škofiji, ko so po njej gospodarili vpor-niki in tujci. Videli smo, da je imel veliko žalostnih, pa le malo veselih dni. „Zdi se mi“, piše kardinal sam ob neki priliki sv-očetu, „da sem prišel v popolno novo škofijo. Kar je poprej ve-ljalo, sedaj ne velja več. Podoben sem kermarju, ki vodi svojo ladijo valovom in vetru nasproti, ker posvetna oblast ni samo odtegnila cerkvi vse svoje pomoči, ampak jo celo ovira, kjer je le mogoče“.

Življenje in delavnost sv. Franciška Solana misijonarja Peruanskega.

(P. F. H.)

V. Poglavje.

Francišek Solan oznanjuje božjo besedo po
Andaluziji in streže kužnim v Montoru.

Sv. Francišek je vže ko predstojnik prosti čas porabljal v to, da je po okolici, zlasti v Viljafranki, Adamusu, Montoru itd. oznanjeval ljudem svete resnice ter jih budil k poboljšanju. Ker je vže slovelo njegovo sveto življenje po okolici, sprejemali in poslušali so ga povsod z največim spoštovanjem ko božjega apo-stola. Z veseljem je ljudstvo poslušalo njegove pridige, ki so bile polne vneme, duha in pobožnosti. Mečile so serca vseh ter rodile čudapoln sad pokore. Ko je bil pa prost družih opravil, posvetil se je popolnoma temu poklicu. Saj je vedel, da se s tem daruje za izveličanje duš. Pogostokrat se čudimo, ko beremo ali slišimo o čudovitih uspehih, ki so jih obrodile pridige svetnikov. Spreo-

bernili ter pripeljali so po tisoče ljudi na pravo pot. Seveda moramo ta uspeh v prvi versti pripisovati božji milosti, ki je delala po njih; zakaj božja previdnost je te svete može izbrala, da so bili mogočni stebri sveti cerkvi. Zato jih je Bog tudi obdaroval v obilni meri sè vsemi tistimi zmožnostmi in milostmi, katerih so potrebovali v svojem poklici. Vender pa je imela tudi oseba teh svetih mož nekaj vzvišenega, čeznatornega. Če so preživeli vso noč v premišljevanji svetih skrivnosti, v solzah ostre pokore in molitvah, in se sè sončnim vzhodom vsi navdušeni od božjih resnic vzdignili, da oznanjujejo božjo besedo, — imela je njih zgovernost, rekel bi, čeznatorno moč. — Ko je Mozes govoril z Bogom, je žarelo njegovo obličje v toliki svetlobi, da je jemalo Izraelcem vid. Če je svetnik po toliki molitvi in pripravi stopil na pridiznico, zdel se je v njegovi navdušenosti za svete resnice poslušavcem ko kako višje, nebeško bitje. Tudi naš svetnik je zajemal obseg svojim govorom, ki so obrodili tolikanj sadu, v molitvi in premišljevanji. — Ko ga necega dne eden bratov vpraša, naj mu pove, kje zajemlje svojo nebeško učenost, ki jo kaže v svojih pridigah, odgovoril je tako le: „Moje pridige mi narekuje ljubi Bog v majhinem kotiči na koru, kjer molim pred sv. Rešnim Telesom. Pač je ljubi Bog izurjen mojster v tem ter more tudi mene učiti“.

Kar je svetniku še toliko večje spoštovanje dajalo, je bila neizmerna ostrost do samega sebe. Bodi si, da je nabiral miloščino za brate, bodi si, da je oznanjeval božjo besedo, ali spovedoval, nigdar se ni okrepčal s kako jedjo ali pijačo zunaj samostana, če je moral ostati tešče tudi do večera. Ker ga je vse ljubilo in spoštovalo ko svetnika, seveda mu ni manjkalo vabil. Ali za vsako postrežbo se je vljudno zahvalil. Ko je imel v mestu Adamusu postne pridige, hodil je tešče tje in nazaj, če tudi je po ves dan spovedoval. Ravno tako je ravnal, ko ga je tresla huda merzliza. Zato ni opustil pridig niti posta.

Ni toraj čuda, da so od vseh krajev vreli ljudje k njemu, da bi poslušali njegove pridige, obtožili se mu svojih grehov ter pod njegovim vodstvom hodili po poti pokore. Na ta način so se sovražniki spravili, krivično blago so povernili, slaba znanja razderli. Pobožno, krepostno življenje je mej prebivavci okolice vidoma napredovalo.

Kaker hitro je zvedel Frančišek za takega bolnika v okolici, berž je hitel k njemu, da ga potolaži in blagoslovi. Vsa hiša

z bolnikom vred je bila vesela svetnikovega prihoda. V Montoru Adamusu, Karpiju in Viljafranki je obiskoval tudi jetnike po ječah. Razume se, da so bili tam raznoverstni ljudje. Skesane hudodelce je tolažil, terdovratnim pa je z resno besedo prigovarjal k pokori in poboljšanju, kar je tudi dostikrat dosegel. Kaker nebeška prikazen jim je bil. Govoril jim je o grehu in nesreči, ki jo napravlja, in o večni ječi, peklu, pa tudi o vsmiljenji in milosti, ki nam je došla po Jezusu. Ob taki priliki je svetnik vzel iz svojega rokava podobo križanega, katero je nosil vedno sè seboj. Kazal je hudodelnikom na onega, kateri je pripustil po svojem vsmiljenji, da so ga prištevali hudobnežem. S tem je spreminjal otroke greha v otroke božje. Veliko hudodelcev je privedel na pot kreposti.

Če je ob takem svojem popotovanji opazil otroke, poklical jih je k sebi ter jih pričel izpraševati kerščanski nauk ali pa jim je pripovedoval lepe zgodbe iz sv. pisma. Otroci so ga veselo spremljevali prav daleč ter pazljivo poslušali njegove lepe nauke. Semtertje jih je učil tudi lepih pesmi Mariji na čast. Z jasno donečimi glasovi so nedolžni otroci prepevali te pesmi sè svetnikom vred. Marisikomu, ki je delal na polji, so stopile solze v oči, videti vse to. Hiteli so bliže. To pa je bilo svetniku prav po godu. Sè svojimi mladimi spremljevalci in učenci tudi sam obstane ter prične podučevati odraščene z mehкими pa tudi ostrimi besedami. Zlasti stariše je opominjal, naj pazijo vedno na svoje otroke, ker so najdražji zaklad, ki jim ga je mogel izročiti dobri Bog. Ko je slednjič ob taki priliki potegnil iz svojega rokava križ ter pričel okoli stoječe prositi z milim, ljubeznjivim glasom, naj nikar več ne žalijo z grehom ljubega Boga, ki je neskončno dobrotljiv in vsmiljen, — tedaj se je ločil marisikateri od njega s terdnim sklepom poboljšanja. Tako je padla vsaka njegova beseda na rodovitna tla ter obrodila stoternega sadú. —

Veliko spoštovanje in ljubezen, ki so jo ljudje skazovali svetemu možu, pomnožil pa je še mnogo čuden dogodek, s katerim je Bog povelical svojega služabnika. Blizu samostana a l M o n t e je vmerl neki otrok. Frančišek ga je imel pokopati in opraviti predpisane cerkvene obrede. Ko so nesli trugo iz hiše, so bili stariši od prevelike žalosti vsi raz sebe in kaker blazni. Zlasti je bila toga materina neizrekljiva. Našega svetnika vžali to do solz. Tiho in mirno poklekne poleg truge in goreče moli. Vsi navzočni obstoje ter gledajo na redovnika, čiger obličje je

bilo kaker zamaknjeno in spremenjeno. Po kratki molitvi vstane, približa se trugi ter veli, naj pokrov odmaknejo. Pri tej priči se prične nekaj gibati, dete se spne po konci in sladko nasmeje svojim starišem. Vsi okoli stoječi pa od straha ostermé. Frančišek prime dete in vzame iz truge ter izroči žalostni materi, ki v prvem strahu sama ni znala, kako in kaj je. Svetnik pa berž zapusti kraj ter hiti proti samostanu. Še le ko je korakal po samoti proti samostanu, pride mu na um, da ljudje zato ne bodo povelicevali Boga, ampak njega, ki je bil le nevredno orodje v božji roki. To je delalo ponižnemu redovniku neizrekljivo notranjo britkost. Nič mu ni bilo bolj zoperno, kaker posvetna čast in hvala. Mislil in mislil je, kako bi mogel priti iz tega kraja mej neznane ljudi. Vender je za sedaj drugi žalosten dogodek obrnil vse misli svetnikove nase.

Leta 1583 zadene Španjsko huda šiba božja. Po Andaluziji je pričela moriti ljudi kuga, ki se je hitro širila. Zlasti hudo je davila po mestu Montoru, ki je štelo tedaj okoli 3000 prebivavcev, in kjer je naš svetnik večkrat pridigoval. Po mestu je bilo, kaker bi bilo vse izmerlo, — in skoraj ni bilo človeka, ki bi bil pokopaval merliče, ki so s hudim smradom še bolj kužili zrak. Kedor je mogel, bežal je, da ujde hudi morilki. Ko Frančišek sliši o bedi, ki tare Montoro, vsmilijo se mu vbogi bolniki. Berž sklene darovati svoje življenje za nesrečne brate po Jezusovem zgledu. Gre torej k predstojniku samostana ter ga prosi, naj mu dovoli iti v Montoro, da bo stregel kužnim bolnikom in jim delil sv. zakramente. Predstojnik, slišati to prošnjo, se zelo prestraši, ker ne bi rad izročil svetnika strašni morilki. Dela mu razne ovire. Svetnik pa ne neha prositi, češ, da je tudi mej kužnimi pod božjim varstvom. Taki mili prošnji se predstojnik več ne vstavlja. Privoli mu iti ter mu odloči za spremljevalca in tovariša brata *Bonaventura*, ki je bil tudi pripravljen življenje dati za nesrečne brate.

Tolika je bila v mestu vže sila, da se nihče ni menil za bolnike. V tej stiski je vkazala vlada, naj prirede vsaj za silo bolnišnico daleč proč od mesta v tako imenovani „*pušča vi sv. Sebastijana*“. Postavili so bolnišnico ter vanjo znosili vse kužne. Poleg so priredili prostor za pokopališče.

Najbolj je Frančiška v serce žalilo in bolelo, da vbogi bolniki nimajo duhovnikov, ki bi jim delili sv. zakramente. To ga je tudi naklonilo, da postavi svoje življenje v nevarnost za svoje

brate. Saj so mu bile znane besede sv. pisma, da nima nihče več ljubezni, kaker tisti, ki dá svoje življenje za svoje brate.

Šel je torej z bratom Bonaventuro, ki je bil ž njim enacega duha v mesto Montoro. Tu se ponudita duhovniku, ki je oskerboval bolnišnico, da hočeta streči bolnikom ter jih tolažiti ob smertni uri in jim deliti svete zakramente. Tolažba in veselje prešine bolnike kaker tudi prebivavce po mestu, ko so slišali, da je prišel „svetnik“ na pomoč. Z ljubeznjivimi in milimi besedami sta pričela redovnika vlivati v serca nesrečnih tolažbo ljubezni. Opominjala sta jih, naj se popolnoma izročé v roke svojega stvarnika in naj hvalijo in poveljujejo njegovo presveto voljo v tem „svetem letu“. Tako je imenoval Frančišek to leto božjega obiskovanja. Radi so poslušali bolniki tolaživno opominjevanje in se skerbno pripravljali, da pridejo kmalu k blaženemu vživanju božjemu. Potem sta jih previdela sè sv. zakramenti za vmirajoče, ter jih ljubeznjivo tolažila v smertnem boji. Noč in dan sta skoraj brez prenehanja delala in se trudila. Spovedovala sta, delila poslednjo popotnico, pripravljala zdravila in jedila; postiljala bolnikom postelje ter skušala z ljubeznjivo prijaznostjo žalostni stan vbogih bolnikov koliker moči izboljšati in zljajšati. Zlasti Frančiška so imeli v hiši smerti in strahu ko božjega poslanca, angelja, ki jim ga je poslal sam Bog, da odvzame strah smerti in terpljenju ter jim ju kaže v luči sv. vere.

Veliko veselje in sladkost je delalo to dejanje kerščanske ljubezni svetniku. Božja nerazumljiva previdnost pa je sklenila, da ga ima zadeti vdarec, ki je njegovo ljubečo dušo z britkostjo in žalostjo napolnil, če tudi se je mogel kaj tacega nadejati vže od začetka. Njegovega tovariša in brata Bonaventura, s katerim ga je skupna nevarnost in jednako mišljenje še tesneje združilo kaker popreje, zgrabi kuga in v kratkem položi na mertvaški oder. Pač je bila vže volja svetnikova popolnoma združena z božjo; ogenj božje ljubezni je zamoril v njegovem serci vse, kar bi ga bilo moglo vezati na svet. Vender se ni mogel zderžati, da ne bi bil točil britkih solz na grobu svojega ljubega brata in tovariša, ki je daroval svoje življenje za svojega bližnjega. Podoban je bil svojemu Izveličarju, ki je nekaj stal žalosten poleg groba svojega prijatelja Lazarja. — Bonaventura je izdihnil svojo dušo v naročji sv. Frančiška, ko je iz njegovih rok prejel sv. zakramente za vmirajoče, — kot marternik ljubezni.

To zgubo je serce našega svetnika prav globoko čutilo. Mi-

slil se je sedaj popolnoma osamelega. Vender je bil ves vdan božji previdnosti. Ko je izročil tovariša hladni zemlji, kjer naj čaka vstajenja na sodnji dan, gre zopet veselo v bolnišnico ter streže bolnikom z novo gorečnostjo. Saj znajo tisti, ki resnično ljubijo Boga, vse prav obrniti na večo čast božjo. V vsem je videl in našel naš svetnik Boga in njegovo ljubezen. V vsakem bolniku in vbožcu je videl svojega Odrešenika. Stregel jim je tako ljubeznjivo in poterpežljivo, kakor bi stregel Jezusu. To ravno je bilo vbogim bolnikom v največo tolažbo; njemu samemu pa je služilo k večji popolnosti. Marisikateri bolnik je zopet okreval, ker jim je ljubeznjivo in nevtrudno stregel. Te srečne je peljal k nekemu mlinu, ki je stal blizu bolnišnice. Tukaj so se lepo omili in osnažili ter dobili novo obleko, ker je bila stara okužena.

Ob taki priliki je vzel za slovo od tega kraja svoj križ iz rokava ter pričel ozdravelim z gorečo besedo priporočati naj se nadalje skerbno varujejo vsacega greha in ljubijo Boga iz vsega serca. Tako si bodo ljubo zdravje, katero jim je Bog zopet dal, v svoje izveličanje porabili, ker jih sedaj še ni poklical s tega sveta, kakor mnoge druge. Ko so bili čisto osnaženi in zdravi, jih je peljal v mesto Montoro v njih prebivališča. Tu je svetnika vse pozdravljalo ko angelja miru in tolažbe. On se je pa berž zopet vernil k svojim ljubim bolnikom, ki so ga vedno težko pogrešali, če ga tudi le za malo časa ni bilo pri njih.

Veliki trud, zatajevanje in postrežba po noči in po dnevi, osobita pa okuženi zrak, katerega je moral vedno dihati, vse to je jelo izpodkopavati zdravje tudi našemu svetniku. Vender si tudi v tej slabosti ni privoščil kaj boljšega. Enkrat je poslala gosposka iz Montora raznoverstnih jedil in krepčal v bolnišnico. Vse to izroče Francišku, naj razdeli mej bolnike po svoji previdnosti. Ondotni zdravnik Peter Polus prigovarja svetniku naj se v pervej versti sam posluži teh krepčalnih jedi, ker jih jako potrebuje zaradi svoje onemoglosti. Ali ne dotakne se niti drobtinice ter vse razdeli mej bolnike. Samemu je zadostovala dušna jed in notranje veselje, da more bolnikom streči. Saj je znal, da streže Jezusu samemu, ko streže vbogim bolnikom.

Da vterdi Bog svojega služabnika še bolj v kreposti, pošlje njemu samemu bolezen. Necega dne se čuti jako slabega. Loti se ga neka slabost in omotica. Znal je, kaj pomeni. Jele so se na životu prikazovati bulje, gotovo znamenje kuge. Ni se prestra-

šil, marveč izročil popolnoma v božjo voljo, češ, tega Bog ljubi, komer pošilja bolezen in križe.

Vse drugače pa so sprejeli ta znamenja bolniki in prebivavci po okolici. Tudi ondotnega župnika Didaka de Andujar spreleti strah, slišati, da je tudi „svetnik“ zbolel za kugo. Kedo mu bode sedaj pomagal oskerbovati bolnike? Vse po bolnišnici in v mestu je molilo za svetnika. Vse se je podvizala, da pošlje ta in ona krepčalna jedila in pijače svetniku v bolnišnico. Ali Frančišek se jih ni dotaknil, marveč razdelil mej druge bolnike vse, kar mu je pripravila ljubezen. Iskal si je moči in tolažbe le v molitvi. Bolezen je prihajala vedno huja, vse se je vže balo, da bo huda morilka pobrala tudi svetnika. Le sam se ničesar ni bal, deržal je križ v roci, zerl na Odrešenika ter pričakoval trenutka, da ga preseli smert v večnost.

Ali čakal je zastonj. Božja previdnost ga je odločila še za kaj imenitnišega. Izvolila si ga je na orodje, ki naj nese seme božje besede v daljnje pokrajine onstran morja proti zahodu ter vbogim divjakom v Ameriki pokaže po Frančišku svojo vsemo-gočnost. In res, kar nihče ni pričakoval, se prigodi. Svetnik srečno prestopi kužno bolezen. Od dne do dne mu prihaja bolje. Čez nekaj dni streže vže zopet drugim bolnikom. Kolika radost je navdajala vse, ko so zagledali svojega angelja zopet zdravega!

Ljubi Bog je strašno šibo zopet odmeknil. Kuga je začela ponehovati. Ko Frančišek poslednjega kužnega bolnika izroči naročji matere zemlje, — sedaj še le se je dala preračuniti žrtev, katero je zahtevala strašna morilka. Več kaker polovica prebivavcev mesta Montoro je pokrivala hladna zemlja na pokopališči „v puščavi sv. Sebastijana“. Ko je poslednjega ozdravelega privedel v mesto, je bilo njegovo opravilo končano. Berzih korakov hiti proti „hiši izveličanja“, tako namreč je imenoval svoj samostan. Hotel je vbežati vsaki časti in zahvali. Ali kaker blisek se raznese govorica po okolici, da je svetnik na potu proti samostanu. Njegova pot je deržala preko Parabada in Adamusa. Ko prihodnik iz okuženih dežel po vkazu mestnih očetov ni smel v mesto. Ali staro in mlado je hitelo svetniku nasproti, da vidi svetega moža in poljubi njegovo obleko. Za jako srečnega se je imel vsakedo, ki je mogel videti slavnega moža ali pa celó govoriti z njim.

Po teh ne ljubih mu pozdravih srečno dospe v samostan.

Bratje ga preprijazno sprejmó; ali neka žalost jih prešine, videti ga samega, — brez brata Bonaventure, ki je vže v nebesih vžival plačilo za to, ker se je daroval za svojega bližnjega.

Zopet se je pričelo za našega svetnika navadno, vsakdanje spokorno življenje v samostanu. Pa le malo mesecev je prebival še tam. Pokorščina ga je zvala v drugi samostan, kjer so ga jako potrebovali. Tudi našemu svetniku je bilo jako všeč; zakaj njegovo ponižna duša ni mogla več prenašati hvale in časti, s katero so ga povsod obsipali, kjer koli se je prikazal mej ljudi.

Novi kraj njegove delavnosti je bil samostan sv. Ljudovika, ki je kako pičlo uro hoda od mesta Granade. Ta kraj z okolico se sme po pravici imenovati raj Španije zaradi milega južnega podnebja in raznoverstnih rastlin, ki rasto po tej okolici. To mesto so Arabljani najdalje obderžali v svoji oblasti. Še le leta 1492 jih je Ferdinand I. pregnal ter spremenil mošeje v cerkve, in polumesec, znamenje Mahomedovo, se je vmeknil sv. križu, ki se je zopet zasvetil raz krasne stolpe. Ta kralj je sezidal tudi samostan sv. Ljudovika.

Tudi v tem samostanu je bil Frančišek vsem zgled v vseh čednostih. Tudi tukaj je bilo njegovo največe veselje, streči bolnikom. Nad vse skerbno jim je pripravljaj zdravila in jedila. Prosil je tudi dovoljenja, da sme obiskovati bolnišnico, katero je bil v Granadi pred nekaj leti vstanovil sv. Janez „od Boga“. Nigdar pa ni prišel prazen v bolnišnico. Mej potom je po hišah nabral za bolnike raznih jedi in družih reči, katere je bolnikom razdelil. Pridobil si je pa tudi serca vseh, ker so kmalu spoznali njegovo veliko svetost in pobožnost. Vsi so se hoteli njemu spovedati ter iz njegove roke prejeti poslednjo popotnico in tako vmreti, vsi spravljani z Bogom. Tudi v ječe je hodil ter pripeljal zopet na pravo pot marisikaterega zastarelega grešnika.

Ko necega dne vidi predstojnik samostana, kako marljivo svetnik bolnim bratom rahlja postelje, snaži izbe in pripravlja zdravila in jedila, vpraša ga v šali: „Ljubi brat Frančišek, povej mi vender, kako se to strinja, da porabljaš toliko časa v postrežbo bolnikov in mej tem opuščáš molitev. Saj si sam vže tolikokrat rekel, da je molitev naj boljša in naj imenitniša jed za dušo.“ Frančišek na to odgovori: „Bolnikom streči velewa naše sv. vodilo. Zato sem iz pokorščine raji pri bolnikih ter jim strežem, kakor da bi po svoji glavi in volji molil“. Pač zlate besede, ka-

tere naj bi si dobro zapomnile vse pobožne duše, ki imajo bolnike v hiši.

Nobena krepost bolj v človeku ne množi in ne terdi božje ljubezni kakor ravno ljubezen do bližnjega. Sveti Frančišek Serafinski je stregel gobovim; verstnik in rojak našega svetnika, sv. Frančišek Ksaverij se je pripravljaj na svojo prečudno apostolsko delavnost s tem, da je stregel bolnikom. Tudi naš svetnik je v ljubezni do bližnjega zajemal tisto rahločutnost, da je njegovo serce zagorelo od ljubezni, ko je le slišal besedo „Bog“.

Nekega dne je vprašal bolnika v bolnišnici, kako mu je, in bolnik mu odgovori: „Čutim, da se mi je obrnilo mnogo na bolje“. Slišati to, duša svetnikova vskipi ljubezni. Berž zgrabi dve palici, ki ste bile ravno pri roki, ter prične dergniti edno ob drugo, kakor bi imel v roki svoje gosli, ter zraven peti o ljubezni božji nad vse milo in sladko, z očmi proti stropu obrnjenimi. Glas mu postaja vedno miliši in bolj tih, dokler naposled vmolkne. Zameknil se je bil. Bolniki so skušali iz postelj vzdigniti svoje glave, da vidijo nebeškega pevca. Vse je stermelo, zakaj niso še videli kaj tacega. Mnogi so izlezli iz svojih postelj ter pričeli moliti pri tej čeznatorni prikazni. Ko Solan zopet k zavednosti pride ter zapazi vznemirjenost bolnikov, — berž zapusti bolnišnico, kakor bi se sramoval —

Naš Izveličar je rekel: „Po tem vas bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če se boste ljubili mej seboj“. In apostelj ljubezni sve i Janez, veli: „Če kedo pravi, da ljubi Boga, pa sovraži svojega bližnjega, ta je lažnik.“ Ljubezen do bližnjega je toraj gotovo znamenje ljubezni do Boga. Če toraj hočeš vedeti, dragi bravec, kolika je stopinja tvoje ljubezni do Boga, izprašaj svojo vest nepristransko, da spoznaš kakovo je tvoje vedenje do bližnjega. Bog od tebe ne zahteva, da daruj svoje življenje, kakor je bil pripravljen sv. Frančišek Solan. Pač pa zahteva Bog, če hočeš biti dober kristijan, da imej vsmiljenje z nesrečo, ki tare tvojega bližnjega. Če imaš bolnika v hiši, strezi mu skerbno, da olajšaš njegovo terpljenje. Če mu ne moreš pomagati drugače, pomagaj mu s tolaživnimi besedami, katerih bolnik dostikrat prav zelo potrebuje. Če ti je Bog dal posvetno imetje, podpiraj tudi z denarjem ali drugo miloščino vbogega bolnika ali pa zapuščene sirote. S tem bodeš obrisal marisikatero solzo. Angelj Gospodov pa jo bo kedaj dejal na tehtnico, in odtehtala in pokrila bode tvoje človeške slabosti. Na

ednih izmej dvanajsterih vrat, ki derže v nebeški Jeruzalem, so zapisane sè zlatimi čerkami besede: „Blager vsmiljenim, ker bodo vsmiljenje dosegli“. Tvoja duša bo šla skozi ta vrata v nebeško, večno življenje in veselje. In tudi na zemlji bo najlepši spominik na tvoji gomili ta, če bodo nanjo kapale solze tistih, katerim si dušne in telesne dobrote skazoval.

Čudežne podobe Matere Božje

in njena božja pota.

(I. P.)

VI.

Šesta slika nam kaže lepo Gospo v oblakih. Vsa belo kaker sneg oblečena stoji na oblakih in roke k molitvi sklenjene derži. Ima krono na glavi in veličastno proti nebu obrnjene oči.

Daleč od nas, onkraj morja, v širni Ameriki, imeli so neke-daj ajdovski Mehikanci tik morja velikanski tempelj, morski boginji posvečen. Vsakoverstne darove so tu darovali, večkrat tudi ljudi. Zdaj stoji ravno na tem kraju velikanska krasna cerkev, posvečena Mariji Devici „Morski zvezdi“; zidana je bila l. 1551.

Bilo je krasno jutro v osmini brezmadežnega spočetja M. D. ravno 12. grudna. Ta dan je šel mladi indijanec Juan Diego Kokvanhicin iz svoje vasi Teltpatlè v Tlatelulis, predmestje velicega mesta Mehiko. Bila je ravno nedelja ta dan. Mladenič je hotel kerščansko dolžnost opraviti ter je šel k sv. maši in želel je še počakati do popoldne kerščanskega nauka. Pot, in sicer bližnjica, šla je čez majhin griček. Ko pride mladenič verh hribca, zasliši najpervo šum kaker pihljajočega vetra, kmalu po tem pa neizrečeno lepo petje, tako da ves presunjen postoji. Pogleda proti kraju, od koder glas doni, ter zagleda v zraku prečudno lepo Gospo, oblečeno v belo oblačilo. Stoji na oblakih in roke k molitvi sklenjene derži. Na glavi ima krono in veličastno gleda v nebo.

Ko mladenič prikazen občuduje, Gospa oberne oči, mladeniča prijazno pogleda ter mu veli: „Jaz sem Marija, mati pra-

vega Boga. Jaz ljubim čistost in priprostost tvojega serca. Povem ti, da bi tukaj rada svoje milosti delila; Tebi, tvojim in vsim, ki bodo na tem kraju mene častili, hočem biti mati usmiljena. — Pojdi k nadškofu in povej kaj sem ti sporočila“. To je prikazen zgovorila in zginila potem.

Takrat je bil v Mehiki nadškof Zamarga iz reda manjših bratov ojestrega življenja; zelo pobožen mož, poln ljubezni in usmiljenja do vbogih Indijanov.

Ljubeznjivo sprejme nadškof priprostega mladeniča ter pazljivo posluša, kar mu pové; vender mu pa ne verjame, ker misli: to je le mladeničeva pobožna domišljija bila. Mladenič svoje povelje spolnivši se pokloni ter gre, misleč v ti zadevi ne več k škofu priti nazaj.

Cel teden je bil mladenič nekako nemiren. Ni mogel niti ne jesti ne delati, tudi pri molitvi ni imel miru — le na hribec, na kraj prikazni, ga je vleкло.

Prišla je nedelja. Mladenič gre zopet v predmestje k sv. maši. Gre ravno tisto pot po bližnjici čez hribec, ves je bil terd, ko do verh hribca dospe.

Glej, zopet hud šum — piš in prijetno petje kaker pervikrat. Pogleda in vidi prikazen — lepo Gospo, ketera ga mило gleda in spregovori: „Po sv. maši pojdi zopet k nadškofu“. Mladenič gre in o prikazni pove vse. Nadškof poslušajo pazljivo vse ter nazadnje rečejo, da naj poprosi Mater Božjo za kako znamenje, če bi še prikazen imel. Vesel je šel mladi indijanec domov. Žalosten pa je postal, ko najde doma strica hudo obbolelega. Boizen je le hujši prihajala, tako da so mislili vsi, kaj kmalu bo strica smert pobrala. Perva skerb jim je bila bolnika sè sv. zakramenti prevideti. Zatorej gre mladenič urnih nog v mesto po duhovnika. Nalašč ni šel po bližnjici čez hrib, de nebi imel prikazni, da se nebi motil, da bi urniši prišel. Vender glej! Mati Božja se mu je tudi na ti poti prikazala. Videl je krasno Gospo kaker poprej, samo resnega obraza mu je rekla: „Zakaj si maloveren, zakaj ne zaupaš v mene? V znamenje ti bodi: Glej, tvoj stric so pri ti priči ozdraveli, pojdi na hrib, kraj prikazni, ter si natergaj cvetlic, koliker jih dobiš“!

Fant vboga, ter hiti ves vesel, namestu v mesto po duhovnika, na hribček natergat cvetlic. Nič ni dvojil, in pomišljeval, kje bom zdaj po zimi cvetlic dobil gori na skalnatih tleh; on sluša in gre v zaupanji ves vesel. Ko pride na grič, glej, čuda!

Najlepše rože vertnice in lilije bele ko sneg cveto tu, ko drugje ni nikakeršne cvetlice ne tiru ne sledu. Poterga lepe erdeče rože in bele lilije ter jih zavije v svoj plajšč. Preden odide, zopet prikazen ima. Reče mu prelepa Gospa: „To je znamenje, nesi cvetlice nadškofu“! Škof se začudijo, ko vgladajo veselega obličja prihajati mladeniča. Še bolj se pa čudijo, ko razgernejo plašč ter najlepše rože in dišeče lilije vgladajo. — Sè spoštovanjem vzamejo iz plašča vse natergane cvetlice ter se začudijo čez vse, ko vgladajo v plašč vtisnjeno podobo prikazni Matere Božje. Zadosti veliko znamenje so bile cvetlice, kaker tudi podoba po čudežu vtisnjena v plašč. To podobo nadškof shranijo ter precej prično kapelico zidati na hribcu, kjer se je Mati Božja prikazala. Le tu sem so kaj radi pobožni romarji, častivci M. B. zahajali, tako, da kmalu ni več zadostovala mājhina kapelica. Misliti so začeli na zidanje nove cerkve. Vedno več je vbogajme prišlo, tako, da so nadškof Franc Monsoj velikansko in krasno cerkev sezidali, ktera še danes stoji. Sem v to cerkev romajo pobožni častivci M. B. v Ameriki iz vseh krajev novega sveta, kaker pri nas v Evropi radi romajo v Loret, imenitno Marijino svetišče. Tu pri naši ljubi Gospé, kaker Marijo pobožni indijani imenujejo, spominjajo se, da so tudi oni Marijini otroci, da tudi njih Marija ni zaverгла.

Ako ta zgodovinski dogodek nekoliko prevdarimo, spoznamo kako dobrotljivi Bog za vse svoje otroke skerbi — da Marija, Božja mati, nobenega iz svoje materine skerbi ne izpusti. Bil je res priprost indijanski mladenič in vender je bil vreden tolike časti, da se mu Marija, usmiljena mati, prikaže, da mu razodene, kaj da želi.

Pač prav jasno vidimo, da Gospod Bog ne gleda na veljavo ljudi; ne na bogastvo, niti na čast ampak na pošteno čisto serce

Le poglej, ljubi kristijan v sv. pismo, spoznal boš še bolj, kako Bog pošteno pa ponižno serce ljubi. On ne izvoli svojemu edino rojenemu Sinu kraljeve matere, ki bi bila vsa v zlatu in bisserjih; on izvoli Marijo revno, vbogo devico pred svetom nepoznano. — Za rednika in krušnega očeta ni odbral kakega slovečega moža — izvolil je vbozega tesarja, tako da so judje Jezusu rekli: Tesarjev sin je, iz Nazareta doma. Glejmo nadalje koga je Jezus za zvoje aposteljne izbral? Tu zopet vidimo, da je poklical Bog v ta zvišeni posel svetega poslanstva, priproste,

neučene, pa ponižne može. Lahko bi bil izbral modre, učene pismouke ki so morebiti komaj čakali, da jih bo Božji Sin pove-ličal — pa ne — ponižnim da Bog svojo milost.

Nadalje pravi večna resnica: Blager njim, ki so čistega serca; oni bodo Boga gledali.

Čisto serce je imel indijanski mladenič. Tako serce ljubi Marija; zato se mu prikaže. Moji ljubi, dobro si k sercu vzemi-te te Marijine besede: „Jaz ljubim čistost in priprostost tvojega serca“.

Čistost je mej vsemi čednostmi, kaker lilija mej cvetlicami, lepa kraljica; ona povzdiguje človeka skoraj do angeljev. Nič ni lepega, ako ni snažno; snažen pa je človek, če je čist. Čista duša je neomadežana, ona se sveti kakor sonce, ki otemni vse druge svetila.

Zatorej, kerščanska duša, varuj svojo čistost. S čisto dušo si izvoljena nevesta Jezusova, ljubi otrok Marije D., veselje an-geljev, narlepši cvet katoliške cerkve!

Že tu na zemlji vživaš nar obilniši, nar sladkejši veselje v svojem nedolžnem sercu; in če ravno te hudobni svet čerti, to-lazbe in milosti ti dosti doteka od zgorej, da vse voljno in z ve-seljem preterpiš. Še smert za te ne bo strašna, ampak srečna in vesela; zakaj, ona pride kaker nebeška poslanka, in prestavi nedolžno dušo v sv. nebesa, ter jo kaker cvetečo rožo iz solzne doline v nebeški vert presadi. In kako neizmerno veselje in obilna čast je tam čisti duši obljubljena; veselje, ki preseže vso srečo izvoljenih, čast, ki je le nji, čisti duši lastna.

Gospod govori že po Izaiji: Zderžnim bom odločil poseben kraj, veličasten pred vsim drugim; dal jim bom ime, ki jih bo kro-nalo s častjo in slavo; večno ime jim bom dal.

In prerok nove zaveze, sv. Janez, kako veličastno piše o svojem zamaknjenju: „Videl sem stati na gori Sijonski Jagnje in z njim sto in štiri in štirideset tisoč, ki so imeli njegovo ime in ime njegovega Očeta na čelu. In glas iz nebes, keterega sem slišal, je bil kaker onih, ki na harpo pojó. In peli so novo pe-sem pred tronom in nihče ni mogel te pesmi peti, razun onih sto štiri in štirideset tisoč odkupljenih od zemlje; ti so ki se niso z nečistostjo ognusili, zakaj device so, in hodijo za Jagnje-tom, kamer koli gre“. Ali te ne povzdigne, kerščanska duša, ko bereš le to? Ne želiš li to vživati, kar je tu le sè slabo besedo povedano? Nobeno človeško serce ni občutilo, kar je Bog tistim

pripravil, ki so čistega serca. Ime Božjega ženina jim bo vtisnjeno, nar bližej Jagnjeta bodo stali ter ga spremljali s prečudno pesmijo. Pa ne samo duša, tudi truplo devic bo lepši od trupel drugih izvoljenih; ono se bo svetilo kakor zvezde na nebu. O res, kako lep je čisti rod, ki se v svoji čednosti sveti; večer je njegov spomin ter pri Bogu in ljudeh hvalo ima! Kedo bo šel na goro Gospodovo, ali kdo bo prebival v njegovem svetem mestu? On, ki ima nedolžne roke in čisto serce, ki se ne peča z nečimernimi reči.

O ljuba duša, ki si še zvesta svojemu ženinu Jezusu! o presrečni kristijan, ki si še čist tempelj sv. Duha, kakor si pri sv. kerstu postal, premisli in vzemi si za zmirom k sercu prečudno lepoto in vrednost sv. čistosti in nezmerno plačilo, katero te čaka. Čisto imaš še dušo in telo, katero je Bog prečudno vstvaril, Jezus z drago kervjo odrešil, sv. Duh za svoje prebivališče izvolil. Z dopadanjem se ozira trojedini Bog na te, in te imenuje svojo prijateljico, ki je vsa lepa in madeža ni na nji. Glej, Marija brezmadežna devica, ona te posebno rada ima, če tudi se ti čudežno ne prikazuje, ona ti potrebnih milosti sprosi od Boga kakor indijanskemu mladeniču.

Vender na nekaj te moram opomniti, čista nevesta Jezusova, da ta dragi zaklad, sv. čistost, v perstenu, zdrobljivi posodi imaš. Svet te vabi in ti obeta, kakor zapeljiva kača Evi.

Svet prejde, in njegovo poželenje, kedor pa stori voljo Božjo, ostane vekomaj. To pa je volja Božja, vaše posvečenje, da se varujete vse nesramnosti. Težavna je vojska, ki jo tirja čistost; pa tisoč in tisoč jih je bilo, ki so se v resnici vojskovali in srečno zmagali. Tudi ti, kerščanska duša, si se v tretji red sv. o. Frančiška vpisala, da bi se ložej vojskovala — in tudi nazadnje zmagala, oj, le zaupaj, sv. Frančišek ti bo po Mariji sprosil pomoč in gotovo zmago. Veseli se tudi v svoji vojski in britkosti, ker vojska, britkost, težava in rane prinesle bodo krono in veselje, katero je Bog le tistim pripravil, ki so čistega serca. — O brezmadežna Devica, vsmiljena Mati, v ti vojski za sv. čistost k tebi pribežim.

Poln zaupanja do tebe vem da me revnega otroka zaver-gla neboš. Ti si se milostno skazala priprostemu pa čistemu indijanskemu mladeniču, bodi tudi meni slabi stvari mogočna priprošnjica pri Jezusu. Ne prosim te zvenljivih cvetlic, prosim te pa, pomagaj mi ohraniti belo lilijo sv. čistosti, da jo bom mogel

Jezusu prinesti ne poškodovano in ž njim hoditi in novo pesem peti v nebeškem Sijonu. Sv. Marija, prosí za me! —

Žalost in otožnost

se ne spodobi služabnikom božjim.

Tretji red je red spokornikov. Vse njegovo vodilo zahteva od svojih izpolnjevalcev izveličavno ostrost proti samim sebi pa resnično spokornega duha in diše neko sveto resnobo. To je resnica, ketere se lahko prepričamo, ako le poveršno preberemo drugo poglavje svetega vodila. „Iz tega sledi, da tretjerednik, kateri se iz celega serca vda spokornemu življenju, mora biti zmirom žalosten in pobit, da mora zmirom pobešeno glavo nositi.“ Tako sklepajo hudobni posvetnjaki, kateri bi radi vsem pristudili kerščansko spokornost, ker njim samim smerdi in jim je neprenesljiv že sam pogled pravega spokornika. Tako sklepajo tisti svetohlinci, kateri vso svojo svetost in pobožnost stavijo le v unanjost, za temeljito posvečevanje serca pa se ne zmenijo, ker jim je pretežavno. Tako sklepajo pa večkrat tudi zares pobožne duše, deloma, ker so po onih zapeljane, deloma pa tudi iz nespametne boječnosti in prevelikega strahu, da ne bi izgubile večnega veselja v nebesih, keterega si želijo kupiti po vsaki ceni.

Ali to je laž in zmota. Mi pa terdimo ravno nasprotno, da se tistim, ki hočejo v resnici Bogu služiti, nikaker ne spodobi, da bi bili v vedno žalost vtopljeni, vedno otožni in pobiti. To bomo skušali dokazati v sledečih versticah, zato, da od ene strani zavernemo in pobijemo krive nauke lažnjivih prerokov, od druge strani pa, da goreče tretjerednike, in sploh vse tiste, ki hrepene po kerščanski popolnosti, oserčimo in jih še bolj spodobemo k pravi spokornosti.

Naša sveta vera gotovo ni taka, da bi odobrila prazno veselje tega sveta, še manj pa ga poterdi vodilo spokornega tretjega reda. Zakaj vsako, tudi naj boljše posvetno razveseljevanje nosi na sebi znamenje prazne ničemernosti in meri na to da obudi v človeku spačeno poželjivost in ga naredi sužnja greha. Udje tretjega reda pa so se svetu odpovedali in so sklenili hoditi za Jezusom, kateri je pot, resnica in življenje. Ako se

torej nečejó izneveriti svojemu visokemu poklicu, ako hočejó zvesti ostati svojemu svetemu sklepu, morajo zapustiti vse posvetne veselice, zapustiti gledišča, zapustiti plesišča, zapustiti posvetne gostije, posvetna društva, posvetne knjige, posvetno nošo i. t. d. Spoznati morajo, da so popotniki, kateri popotujejo v nebeško domačijo, in to spoznanje se mora razodevati v vsem njihovem obnašanji. „Nimamo tu“, pravi sveti Apostelj, „stanovitnega prebivališča, ampak prihodnjega iščemo“. Hodimo sicer po tem svetu, pa smo ptujci, in zato se ne spodobi, da bi se pomešali mej domačine in njihovih praznih skerbi se vdeleževali in ž njimi vred dragi čas tratili. Naši prazniki in naše veselice so nam pripravljene tam gori v naši domovini, v nebeškem Jeruzalemu; večni prazniki so in večne veselice, katerih se vdeležujejo angelji in svetniki božji. Tam se bomo mogli brez skerbi veseliti in radovati, kjer bomo z nebeškimi prebivavci govorili iz celega serca: „Dobro nam je tukaj biti“.

Ako se pa tisti, ki Bogu služijo, ne smejo vdeleževati posvetnega razveseljevanja in raztresenja, s tim še nikaker ni rečeno, da se morajo odpovedati vsacemu veselju sploh, tudi tistemu, ki je človeku potrebno za počitek in razvedrenje, in da se morajo vdati otožnosti, žalovanju in černosti. To bi se reklo, veliko krivico delati naši sveti veri, in jo dolžiti, da rodi in podpira žalost in obupnost, kaker so jo dolžili in jo še dolže vsake verste neverniki, ki je ne poznajo. Oj, tega ne, tega! Marveč ravno naša sveta vera našega duha vedno in vedno k veselju vabi in napeljuje. „Služite Gospodu v veselju“, je pisano v 99. psalmu, „in stopite pred njegovo obličje v radosti“. „Bodite zmirom veseli!“ nas opominja Apostelj. In tacega vabljenja se ne manjka v svetem pismu. Ako pa tu in tam zametuje smeh, s tim očitno ne misli družega, kaker razujzdano smejanje in norenje posvetnjakov; sicer bi morali terditi, da sveto pismo samo sebi nasprotuje, in take misli so pregrešne.

Kaj pa bi moglo služabniku božjemu ovirati njegovo duhovno veselje? kaj bi ga moglo nagibati k temu, da se prepusti žalosti in otožnosti? Morebiti ga straši premišljevanje nekaterih resnic svete vere? Nemara ga plašijo težave, ketere ga ovirajo na potu kerščanskih čednosti? To so na prvi pogled res zapreke, ki bi mogle človeku vsako veselje ogreniti in ga sè strahom in trepetom napolnjevati. Oglejmo si pa te vgovore bolj

na tanko, pa se bomo prepričali, da so prazni in da nič ne veljajo.

Pervič ne moremo in tudi ne smemo tajiti, da ima naša sveta vera zares strašno ostre resnice v sebi, tako n. pr., kako da naš prihodnji božji sodnik neprenehoma opazuje in preiskuje vsako misel našega uma, vsako čutilo našega serca; kako da presojuje in precenjuje po svoji neskončni svetosti in pravičnosti vsako djanje našega življenja; kako natančne in ostre da so sodbe božje, ki ne pusti brez kazni tudi naj manjšega greha, ampak za vsacega nas šiba in tepe, tuditakrat, keder mi še ne mislimo na to; kako žalosten da je stan pobožnih duš, keder jim Bog pošlje notranjo suhoto, ali da poskuša njihovo zvestobo, ali pa da jih kaznuje, ker niso bile pokorne njegovemu klicanju; kako natančen odgovor da bomo morali dajati od vseh misli, želja, besedi in djanj celega svojega življenja, in sicer precej po smrti, keder bomo stopili pred sodnji stol božji; kako strašno terpljenje in kako neizrekljivo gorje da je pripravljeno v večnosti vsem tistim, ki umerjo v njegovi jezi; v kakošni negotovosti da smo vedno zastran svoje lastne večnosti: to so neovergljive resnice, katerih premišljevanje nas mora pretresti in nas napolniti z izveličavnim strahom in nas spodbujati k neprestani čuječnosti.

Pri vsem tem pa se v pobožnosti vterjena duša vendar le ne bo prepustila žalosti in otožnosti. Ako so neketere resnice naše svete vere strašive, so druge tim bolj tolaživne; ako so nam ene mogočna obramba, da se greha varujemo, so nam druge mikavno vabilo, da se z veselim srcem Boga oklenemo. Res je, da je Bog neskončno pravičen; res je pa tudi to, da je neskončno dobrotljiv in vsmiljen. Ni je dobrotljivosti, ne vsmiljenosti, ne mej ljudmi, ne mej angelji tako velike, da bi se dala le od daleč primerjati božjemu neskončnemu vsmiljenju in njegovi neskončni dobroti. Bog sam se more imenovati dober v pravem pomenu besede, kaker pravi naš božji Izveličar: „Nihče ni dober, kaker samo Bog“. Prav je, ljubi tretjeredniki, drage pobožne duše! prav je, da se bojite pravične sodbe božje; ali zavolj tega še ni treba vedno žalovati in zdihovati, marveč se veselite in radujte! Vi si predočujete Boga samo, kaker strogega Gospoda, nad katerim ne vidite družega, ko ostro pravičnost. Ali mar še zdaj ne spoznate, da vam v veliko obilnejši meri kaže in razodeva svojo neskončno dobrotljivost in ljubezen? Saj se pač sami nad seboj lahko prepričate o njegovi neizmerni dobroti. Njegova

sveta volja vas je iz nič vstvarila, ko vas še ni bilo; njegova vsegamogočnost in ljubezen vas ohrani in vzderžuje; dokaz njegove ljubezni je zrak, ki ga dihate, so vse njegove stvari, ki vas obdajajo in vam služijo. Toda kaj je vse to proti tistim dokazom, ki vam jih daje podoba križanega Jezusa, katero imate povsod pred seboj. Samo pomislite malo! Kaj vam kažejo tiste razpete roke, tista prelita kri, tiste grozne rane? Ali vam ne govori vse, vse o njegovi dobroti, o njegovem vsmiljenju, o njegovi ljubezni? Pojdite na dalje v cerkev in vprite svoje oči v tabernakelj! Ali se vam žuga od tam s kaznimi, s šibami, z ostrostjo? Tam vam je skrit Jezus Kristus, Jagnje božje, Bog in človek skupaj, v podobi kruha; pa zakaj? Zato, da služi v hrano vašim dušam; zato, da vsaki čas lahko k njemu pribežite; zato, da ga zmirom lahko najdete; ob kratkem zato, da vam svojo dobroto skazuje in svojo ljubezen. Ali pri vsem tem se prepuščate vi včasih, ali nemara tudi večkrat takim otožnim mislim in vas stiskajo hude skerbi o prihodnosti vaše duše. Morebiti ste že v letih, ali ste šibke natore, ali slabega zdravja in vidite, da se vam bliža zadnja ura. Zato se plašno in s strahom sprašujete: Kaj bo z mano? Nikar tako, nikar! Nikar se ne vdajte tacemu žalostnemu premišljevanju, ki vam dušo tare, sicer pa nič ne koristi. Preženite od svojega duha oblake otožnosti, pa obrnite svoje oči v milega Jezusa, in skušali boste, kako vas bo on potolažil, razvedril in razveselil. Kako pač morete ostati še žalostni in pobiti, ako se spomnite, da se je vsega vam dal in izročil Jezus Kristus, premili Izveličar, kateri vas tolikanj ljubi? Obrišite si solze, razvedrite si lice, in v sveti radosti in zadovoljnosti recite svoji duši: Ti si hči božja, sè svojo lastno kervjo te je odkupil Sin božji, on te neskončno ljubi. Veseli se in preslavljalj to neizmerno ljubezen do zadnjega zdihljeja svojega življenja. Okleni se Jezusa, zakaj, kedor je z Jezusom sklenjen, bo živel vekomaj.

Pa mi bo spet kaka duša zdihovala in tožila, rekoč: Kako se morem jaz veseliti, ko sem tolikokrat grešila? — V resnici je to naj večja nesreča, v katero more človek pasti ves čas svojega življenja, in prav imate, da svoje grehe obžalujete in bitko objokujete, pa vedite, da spokorne solze, kakeršne zahteva naša sveta vera, ne raredijo duše žalostne in pobite, ampak rodijo v njej sveto sladkost in veselje otrok božjih; so solze, ki se prelivajo pred milim Jezusom, ki je postal „naš zagovornik

in sprava za naše grehe, pa ne samo za naše, ampak za grehe celega sveta“. Da ste grešili, to je bila zares velika nesreča; pa zahvalite se Očetu vsega vsmiljenja, da vam je dal spoznati vašo nesrečo. Ravno to spoznanje vam bodi zastava, da vam hoče tudi odpustiti. Zato bodite veseli in mirni, kaker so delali vsi pravi spokorniki. Posnemajte mirnost in zadovoljnost izgubljenega sinu, keder se je vračal k svojemu očetu. Napolnite svoje serce s svetim veseljem in sladkim upanjem, kaker je to lastno otrokom božjim. Dober kristijan je zmirom veselega obličja, zakaj, čeravno ga od ene strani grozne resnice svete vere navdajajo z izveličavnim strahom pred grehom, mu vender druge resnice obilno tolažbe in veselja vlivajo v njegovo serce.

Drugi vgovor se opira na obilne težave, ketere nas ovirajo na potu čednosti. Tudi ta vgovor je resničen, zakaj gotovo je, da ne moremo brez truda nič dobrega storiti. Naša natora je namreč po grehu vsa papačena in k hudemu nagnjena. Zato moramo sami sebi neprenehoma silo delati, ako hočemo v dobrem kaj napredovati, in nobene čednosti ne moremo vterditi in vkoriniti v svoji duši, ako si je z velikim trudom ne pridobimo, ako se s vstranjim bojem ne vojskujemo zanjo zoper svoja huda nagnjenja in zoper vse druge sovražnike našega izveličanja. To vojsko omenja Jezus Kristus sam, ko pravi, da nebeško kraljestvo silo terpi, in da ga samo tisti nase potegnejo, ki sami sebi silo delajo.

Da, to je vse resnično. Zato se nam pa vender še ni treba strašiti in žalosti in otožnosti se vdati. Kedo pa zahteva od nas, da bi morali vse te težave premagovati z lastnimi, naturnimi močmi? Ali nas mar ne uči sveta vera, da je za vse to neobhodno potrebna pomoč božje milosti? Nismo, ne, mi sami sebi prepuščeni, ampak Jezus Kristus s svojo milostjo dela v nas in z nami; on se vojskuje, on zmaguje, kaker uči sveti apostelj Pavel. Sveti Anton puščavnik je imel nekedaj jako hudo vojsko s peklenskimi močmi, potem pa se je proti Jezusu potožil zavolj tega in ga je prašal, kje da je on bil tisti čas. „Pri tebi sem bil“, mu odgovori Jezus; „saj sem se jaz v tebi in s teboj in za tebe vojskoval“. Ako je tedaj Jezus Kristus tisti, ki v nas in z nami dela in se vojskuje, čemu bi bili potem žalostni in pobiti, keder se spomnimo na težave, ketere nahajamo na potu čednosti? Naj bodo le velike te težave, milost Jezusova je vender le še zmirom močnejša. Zato je rekel naš božji Odrešenik, da

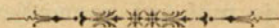
je njegova postava jarem, da je breme, pa je pristavil, da je ta jarem sladak in lahko to breme. In res, milost Jezusova olajša vsako težavo, vsako zopernost, vsaki križ, in tisti, ki zares njemu služijo, so zmirom veseli in zadovoljni.

Kedo pa je bil kedaj bolj vesel in zadovoljen, kaker svetniki? Kedo je imel več težav in zopernosti, kaker sveti apostelj Pavel, in vender govori sam o sebi, da se je veselil in radoval v vseh svojih težavah. In da ne govorimo o družih, komu ni znano spokorno življenje našega svetega očaka Frančiška Serafinskega? Saj celo njegovo življenje ni bilo družega, kaker nepretergano zatajevanje in naj ostrejša spokornost. In vender, ali ni bil zmirom vesel in dobre volje?

Kedor koli se zares odloči hoditi za Jezusom, on se mu tudi ves vda in se popolnoma izroči v njegove svete rane, potem pa samo moli in prosi, Jezus Kristus pa mu daje po obilnosti njegove molitve tudi obilnost svoje nebeške pomoči in svoje božje milosti. In duša, ketera je z božjo pomočjo in milostjo napolnjena, ona ne gleda ne na vojske, ne na težave, ampak serčno napreduje na poti čednosti in je vesela, da more z Jezusom in za Jezusa terpeti. Kedor se pa žalosti vda in otožnosti, on se gotovo še ni popolnoma odločil Bogu služiti, on še zmirom omahuje mej Bogom in svetom, on še zmirom ne ve, ali bi poslušal svojo sprideno natoro, ali bi se lotil evangelijske popolnosti.

Vsem tacim omahljivcem pa, ki se ne morejo nikaker rešiti svoje otožnosti, damo mi tale svet: Serčno in odločno in popolnoma se izročite Jezusovemu presvetemu Sercu, in potem ne jejnjajte moliti in prositi. Sè stanovitno molitevjo boste dosegli obilno pomoč njegove mogočne milosti, in ž njo okrepcani boste tudi vi, ne v žalosti in nepokoju, ampak z veseljem in radostjo napredovali po poti kerščanskih čednosti, ki je pot izveličanja in zastava večnega veselja v nebesih.

P. E. T.

Nekaj misli o načinu molitve in premišljevanja.

(Nabral P. — n — n.)

II.

V prvem odstavku je bilo rečeno, kako da naj kristijan moli; da naj se ozira zlasti na duha in serce, da je Bogu samo

serčna ali notranja molitev zelo draga. To je prva versta notranje molitve. V tem odstavku storimo korak dalje in pogledjmo, kako naj naš spomin in razum sercu pomaga in našo voljo k dobremu nagiblje. Govoriti hočemo torej o premišljevanju, kete-ro je druga versta notranje molitve.

Kaj pa je prav za prav preišljevanje? Dragi bravec, do-bro si zapomni ta-le odgovor. Premišljevanje je prava notranja molitev.

Bog je dal človeku tri dušne moči: spomin, razum in voljo. Ker je pa človek stvarjen zato, da Boga časti, da ga ljubi in da se slednjič zveliča, — zato mora človek Bogu posvetiti vse svoje duševne moči in serce, ki je sedež ljubezni. Saj nas uči Jezus sam rekoč: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli“.

Keder molimo žalostni del rožnega venca pristavljamo vedno trojno prošnjo, namreč, da naj nam blagovoli Jezus na prošnjo svoje predrage Matere vterditi spomin, razsvetliti razum in spolniti voljo, da bo vedno le dobro želela in izpeljevala.

Dober spomin, to je lep dar božji in v premišljevanju zelo koristen. Ako se spomniš kakšne stvari, keterega nauka ali ketere resnice, tedaj ima tvoj razum, tvoja pamet že nekaj tvarine, da o tem obširniše misli in stvar natančniše pogleda. Na tak način se prepričamo globokeje o kaki stvari ali resnici, serce ganemo, volja pa naredi terden sklep, dobro storiti, slabo pa opustiti.

Glejmo kakšnega pridigarja. On začne o čem govoriti, n. pr. o grehu ali o čednosti; to poslušavcem na dolgo in široko razlaga in prizadeva si prepričati jih s krepkimi dokazi, z izreki svetega pisma in svetih očetov. On želi poslušavcem serce geniti, da bi Boga ljubili in njega molili, zraven pa tudi terden sklep storili, greha varovati se a čednost ljubiti.

Nekoliko takega je tudi pri premišljevanju. Rekel bi, da tukaj človek sam sebi pridiga in nagovarja svojo dušo ter si prizadeva z dokazi, ki mu jih spomin in razum podajata, prepričati jo, da naj se k Bogu oberne, njega časti, moli in pomoči prosi, da naj stori dobre, terdne sklepe.

S premišljevanjem ali razumovanjem mora biti združenih polno notranjih serčnih molitev. Ako ne bi bilo v premišljevanju obilo tega, potem ne bi mogli reči, da je premišljevanje notranja molitev. Poglavitna reč je tukaj ravno molitev, serčni občutki, ob-

čudovanje, čaščenje Boga, spoznanje samega sebe, kesanje nad svojimi grehi, hrepenenje po čednosti i.t.d. in slednjič, kaker je bilo že rečeno — dobri sklepi. Kaker vidiš, draga duša, je delavnost spomina in razuma samo pripomoček, da se pride do spoznanja resnice; spoznanje pa vnema voljo in serce.

Vtegnil bi se kedo izgovarjati, da ima preslab spomin in razum, da bi znal prav in dobro premišljevali; to je bolj za učene ljudi, odgovoril bo morebiti.

Prepričaj se v naslednjem, draga duša, da to vender ni tako težko. Tudi najpriprostejši človek zna vsaj nekaj misliti, kaj spoznati in skleniti. Saj premišljevanje ni učenje ali težko razmišljanje, ampak molitev, katero samo podpirata spomin in razum.

Poglej resnega in priprostega poljedelca, kako marljivo premišlja, na kakšen način bi se dalo polje bolje obdelati. Spomni se, da je videl, slišal ali bral, kako delajo drugod po svetu. Ko po takem razmišljanju do nekega spoznanja pride, obžaluje svojo nevednost, občuduje in hvali razumnost in previdnost drugih in slednjič se odloči posnemati, kar je posnemanja vredno. Se ve pa, da to ni premišljevanje v našem pomenu, ampak le dokaz, da znaš pač tudi ti kaj premisliti.

Misli si, dragi bravec, da greš mimo prekrasne in veličastne cerkve. Ko jo zagledaš, se začudiš in samega sebe vprašaš: Kedo je vender to zidal? Mož bistrega razuma, velike učenosti in spretnosti je moral biti. Začneš tudi misliti, kako je bilo vender mogoče vse to tako lepo skupaj zložiti. Domišljuješ si, koliker moreš, — vsega pa ne moreš zapopasti. Zato pa občuduješ človeški razum in umetnost, in častiš Vsegamogočnega, da je človeka tako obdaroval in ga nad druge stvari povzdignil.

Na um ti pride nadalje, za kaj so vender to prekrasno poslopje postavili. Tvoja pamet ti pove, da Bogu na čast, na slavo Mariji ali pa keterega drugega prijatelja božjega. Spomniš se tudi, da se nikaker ne spodobi, da ostane hiša božja prazna, ampak da moramo obilokrat v njej pred „Najsvetejšim“ klečati. Prepričaš se, da moraš tudi ti tako storiti in to odločbo tudi v sercu napraviš.

Iz tega zopet vidiš, da znaš vender le misliti, prevdarjati in sklepe delati. Ne bo pa škodilo, ako se ozremo še na en zgled.

Prigodilo se ti je že tolikrat, da si videl kak pogreb. Zapazil si več ali manj žalostnih obrazov, — vesel ni bil nihče — ali so bili otroci, sorodniki ali pa prijatelji in znanci.

Ako se ne braniš siloma, napravi tak pogled gotovo resen vtisek na tvoje serce. Pomiluješ vboge zapuščene sirote. Spomin te pa hitro opomni na neko zelo važno resnico, da moramo vsi vmreti, toraj tudi ti. To je gotovo, ali kedaj, tega nihče ne ve. Dostikrat pride smert, ko si človek najmanj misli. — Rad bi zvedel, kedaj boš pa ti vmerl; ali ne najdeš ga učenjaka, ki bi ti vedel to povedati. Spomniš se potem opominjevanja Gospodovega, ki pravi: „Čujte, ker ne veste ne dneva ne ure“. — Vmreti moraš toraj. Nič ne pomaga izgovarjati se, da nisi še pripravljen, saj si večkrat slišal navedene Jezusove besede. — Nič ne pomaga braniti se. „Brani se (človek) pred ognjem, bori se proti valovom, železju in kraljem, — pride pa smert, kedo se tej zoperstavi?“ Tako boš govoril sè sv. Avguštinom.

Nič ni torej tako gotovo, kaker smert, piše negdo — nič pa tako negotovo, kaker ura smerti. „Prišla bo, kaker tat ponoč“.

Svojega spomina ne moreš zaderžati, da te ne bi opomnil na drugo kerščansko resnico, da po smerti pride sodba, strašna za grešnika, nadepolna za pravičnega. —

Vprašaš se nadalje: Ali pa sem pravičen? — Vest se ti obudi očitajoča ti tvoje grehe in zaslužene kazni.

Negotovost smertne ure in gotovost smerti, pravična sodba in kazen, strah pred peklom in hrepenenje po nebesih, to vse obudi v tvojem sercu razne in primerne občutke. Prosiš Boga, da ti vlije spokornega duha, prosiš ga milosti in moliš za srečno smert, priporočuje se zlasti D. Mariji in sv. Jožefu. Tvoje serce je toraj ganjeno in volja dela dobre sklepe. — To je tudi cilj n konec premišljevanja.

(Dalje prih.)

Cvetlice iz puščave.

(Po Kr. Šmidu P. H. M.)

Kako se dobro in najbolje moli.

O svetem Makariju se pripoveduje, da je v sanjah videl dva puščavnika, ki sta molila, ne le kader sta klečala, ampak tudi, kader sta delala. Iz ust enega so prihajali žareči plameni, ki so plavali proti nebu, iz ust drugega pa se je vlekel goreč trak, ki je segal do nebes. To prikazen je Makarij razlagal ta-

ko le: „Pervemu molivcu so podobni oni, ki imajo med raznotero raztresenostjo vendar marisiktero pobožno misel in dober občutek. Drugemu pa so podobni oni, katerih nobena reč ne more odverniti od Boga, ki po Izveličarjevi besedi „zmirom molijo“, katerih vse serce je neprehoma združeno z Bogom“.

Boga moramo milosti prositi in ž njo delati.

Dvoje samotarjev je v puščavi kopalo dobro černo zemljo. Ker nista imela ne živine ne vozov, sta jo v vrečah nosila na svoja verta, da bi si izboljšala tla. Bila je velika vročina in muhe prav sitne. Mlajši je skoro vsakrat mermral, kader je lopato zasadil. — „Ljubi brat!“ izpregovori stariši, „prosi vender Boga poterpežljivosti.“ — „Dostikrat sem ga že prosil“, odverne mlajši, „toda njegova milost mi ne pomaga.“ — Stariši molče dalje koplje, dokler vreče ne napolni. Nato pravi: „Pomagaj mi, da vrečo zadenem na rame“. Mlajši mu vrečo naloži, a stariši jo izpredaj spet na tla izpusti. — „Če boš tako delal,“ pravi mlajši, ti moja pomoč nič ne koristi“ — „Vidiš“, odverne stari, „takisto je s pomočjo božjo. Bog je zmirom pripravljen, da nam pomaga. Ako pa z milostjo božjo ne delamo, ampak ji celo nasprotujemo, kaj nam more milost božja potemtakem pomagati?“

Zahvala za vslišano molitev.

Iz Vojnika 7. kimavca 1887.

Več let sem na tihem želela in Boga prosila, da bi se pri nas vstanovila kasa, iz katere obresti bi se svete maše darovale za duše v vicah, posebno za tiste, ki so bili v življenju v družbi sv. rožnega venca. Ko sem pa potem neketerim svojo misel razodela, se je močno zoper govorilo zavolj slabih časov in pomanjkanja denarja. Nato sem z neketerimi prijateljicami več devetdnevnic opravila k časti kraljici svetega rožnega venca, sv. Jožefu in svetemu Antonu Padovanskemu, in pomoč je prišla od take strani, da bi si nihče ne bil mogel misliti. Tudi sem obljubila v „Cvetju“ naznaniti, če bom vslišana. Nabralo se je že nekaj kapitala, pa imam upanje, da bodo kraljica sv. rožnega venca, sveti Jožef in sveti Anton še več serc dušam v vicah naklonili, ki bodo k temu pripomogli, da se bo iz obresti vsaj vsaki mesec ena sveta maša darovala za duše v vicah, da bomo

potem veselo mogli reči: Marija! to je tvoje delo, ti si to storila, bodi zato od nas in od vbogih duš zahvaljena. Če nam Bog milostivo grehe odpusti, bomo tudi mi skoraj v družbi vbogih duš in bomo želeli, da bi nam naši prijatelji skozi daritev svete maše prišli na pomoč.

Hvala kraljici sv. rožnega venca, sv. Jožefu in sv. Antonu za ozdravljenje ene hude bolezni, v kateri je bila vsa človeška pomoč zabstoj. Le samo to mi je pomagalo, ker so prijateljice devetdnevnic deržale k časti Mariji roženkranski in sv. Jožefu in tudi obljubile v „Cvetju“ naznaniti.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in Marija, roženkranska kraljica!

N. A. tretjerednica.

Iz Polčan se zahvaljuje A. G. blaženi devici Mariji in sv. Antonu za pomoč v treh potrebah.

Od gorensko-notranjske meje, dekanije Idrije, nekdo Mariji Devici, svetemu Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu za pomoč v več potrebah. (Za poslanih 5 gld. za kolegij sv. Antona v Rimu lepa hvala. Bog poverni!)

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo:

č. P. Albert Pintar, kustos naše redovne okrajne, vmerli v Kamniku 28. sept.

č. P. Lenart Zihlerl, vmerli v Brežicah 8. okt.

rajne tretjerednice nazarske skupščine: Neža (Frančiška Seraf.) Stavne, Frančiška (Antonija) Jelenec; novomeške: Marija (Klara) Valašek, Jozefa (Marija) Šte, Ana (Marija Magdalena) Plut, Marjeta (Marija) Zalokar, Franca (Ana) Novak, Marija (Serafina) Luzar, Katarina (Marija) Radoš, Katarina (Terezija) Jakše, Johana (Marija) Opara, Marija (Pavla) Miklič.

Priporočate v molitev bratom in sestram dve tretjerednici sebe in svojo družino, da bi mogle svoj dobri namen doseči.

